

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-01-23
Besvaras senast
2026-02-04 kl. 12.00

Till utrikesminister Maria Malmer Stenergard (M)

2025/26:422 Val av inbjudna deltagare på möten

I Sverige har det länge funnits en tendens att acceptera experter och rådgivare inom utrikespolitik och media utan tillräcklig granskning av deras bakgrund eller potentiella lojaliteter. Detta blir särskilt problematiskt när det gäller ämnen som rör auktoritära regimer i Mellanöstern, där individer med troliga kopplingar till sådana stater har fått framträda som opartiska kommentatorer. Statliga institutioner och viktiga aktörer som Utrikespolitiska Institutet samt public service-kanaler har exempelvis använt sig av personer som anses ha nära band till Iran, vilket riskerar att sprida partisk information och undergräva trovärdigheten i den offentliga debatten. Sådana experter kan omedvetet eller medvetet förmedla narrativ som gynnar regimen, snarare än att ge en balanserad bild av komplexa geopolitiska frågor.

Problemet förvärras när officiella möten arrangeras av högt uppsatta ministrar, vilket ökar legitimiteten hos dessa personer. Nyligen hölls ett sådant möte med en blandad skara personer av iransk härkomst, där individer som har försvarat organisationer klassade som terrorgrupper – exempelvis Folkets Mujahedin (MEK) – deltog. Dessa grupper saknar närmast helt och hållet brett folkligt stöd i Iran. Detta väcker allvarliga frågor om urvalsprocessen: Hur säkerställer man att inbjudna inte representerar intressen som står i konflikt med svenska värderingar om demokrati och mänskliga rättigheter? En naiv approach riskerar inte bara att legitimera auktoritära aktörer utan också att marginalisera genuina röster från oppositionella eller frihetssökande grupper. Det kan dessutom skapa en falsk bild av enhetlighet inom diasporan, där kritiska perspektiv från de som lidit under regimen ignoreras till förmån för mer regimvänliga åsikter eller sådana som avviker från de som dominerar bland diasporan.

I en tid då desinformation och påverkansoperationer från utländska makter utgör ett växande hot, måste svenska beslutsfattare vara mer vaksamma. Att förlita sig på experter eller röster utan djupgående bakgrundskontroller kan leda till allvarliga felbedömningar, som att oavsiktligt stärka propagandan från en regim känd för sitt förtryck. Detta understryker behovet av transparens och rigorös bakgrundskontroll i alla officiella sammanhang, för att skydda den demokratiska processen och säkerställa att råd och input kommer från källor som är fria från dolda agendor.

Utrikesminister Maria Malmer Stenergard önskas mot bakgrund av detta svara på följande fråga:

Hur motiverar ministern valet av deltagare i nämnda typ av möten, och har ministern tagit i beaktande eventuella signaler valet av inbjudna gäster kan sända till dem som flytt förtryck i auktoritära regimer i Mellanöstern?

.....

Markus Wiechel (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch